

Tom Kemper

Hidden Talent: The Emergence of Hollywood Agents

Berkeley/Los Angeles/London (University of California Press) 2010, 312 p., \$ 21,95, ISBN 978 0 520 25707 8 (pb)

Makelaars in filmtalent, zo zou je de rol van Hollywood-impresario's het beste kunnen samenvatten. Rond 1930 doken ze bijna uit het niets op in de context van de vérgaande monopolisering van de Amerikaanse filmmarkt door de acht grote Hollywoodstudio's. In korte tijd en ondanks felle tegenwerking van de studio-bazen en de Academy of Motion Pictures wist deze nieuwe groep professionals zich een sterke positie te veroveren in de marges van het studiosysteem. Midden jaren dertig werden filmagenturen door alle partijen gezien als een noodzakelijk kwaad. Voor de Hollywoodstudio's fungeerden ze als een selectiepoort voor de duizenden gelukzoekers die jaarlijks naar Los Angeles trokken in de hoop ontdekt te worden door de filmindustrie. Het werd een zaak van impresario's om het kaf van het koren te scheiden en potentieel talent onder de aandacht te brengen van producenten. Bovendien garandeerde hun tussenkomst in onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden en contracten dat bestaand en toekomstig personeel in principe verzekerd was van een *fair deal* ondanks de machtspositie van de studio's. Nieuw talent dat door een studio was ontdekt, werd daarom meestal doorverwezen naar een bevriend impresario om te voorkomen dat het bedrijf beschuldigd kon worden van wurgcontracten. Gelet op het strakke, volgens Fordiaanse principes geplande filmproductieproces binnen het klassieke Hollywoodstudiosysteem hadden de studio's baat bij tevreden toptalent. Mocht een ster de voortgang van een film in gevaar brengen door recalcitrant gedrag, dan was het aan zijn of haar impresario om te zaak zo snel mogelijk te sussen. In dergelijke situaties stond immers niet alleen de betrouwbaarheid van de ster op het spel maar ook de reputatie van de impresario als leverancier van filmtalent.

Tegen een provisie van tien procent behartigden filmagenturen de financiële en artistieke belangen van aanstormend en gevestigd talent: acteurs en actrices maar ook scenaristen, regisseurs, technici en zelfs onafhankelijke producenten. Zakelijk advies en persoonlijke carrièreplanning was hun kernproduct maar klant zijn bij een van de topimpresario's betekende ook toegang tot bepaalde sociale netwerken tijdens lunches, golfpartijen en feestjes. Kemper, die verbonden is aan de University of Southern California (USC) laat in zijn studie zien dat het Hollywood van de jaren dertig en veertig al door en door een *network society* was. De succesvolste impresario's excelleerden in informeel netwerken. *Hidden Talent* schetst in meerdere hoofdstukken de opkomst en ondergang van Myron Selznick, *dealmaker* en netwerker bij uitstek. Hij was de impresario met de grootste stal aan toptalent. Fred Astaire, Gary Cooper, Ben Hecht, Katharine Hepburn, George Cukor, Lewis Milestone en William Wellman zijn slechts enkele van de beroemdheden die zich door Myron Selznick lieten vertegenwoordigen. En natuurlijk niet te vergeten Myrons jongere broer, David O. Selznick, de producent van *all-time* box-officehit GONE WITH THE WIND.

De verdienste van Kemper is dat hij Myron Selznick uit de schaduw van zijn beroemde broertje haalt en volop in de schijnwerpers zet. Tegelijkertijd is dat meteen ook het zwakke punt van *Hidden Talent* want deze biografische insteek blijft te vaak hangen in de bekende hagiografiestijl die we van Hollywood-biografen gewend zijn. Dat doet afbreuk aan het wetenschappelijke karakter van Kempers studie en zorgt halverwege het boek voor een zekere verveeldheid bij de lezer, omdat er geen eind komt aan de opsommingen van sluwe onderhandelingen en succesvolle deals. Belangrijker is dat de sterke focus op Selznick – en zijn directe concurrent Charles Feldman – hem weinig ruimte laat om de intrinsieke economische ontwikkelingen van de filmindustrie te positioneren in een breder maatschappelijk kader. Het blijft een strikt filmhistorisch onderzoek en dat is een gemiste kans gelet op

de grote verschuivingen in de publieke en politieke opinie over Hollywood in deze periode.

Opmerkelijk is dat Kemper geen aandacht besteedt aan de vraag in hoeverre de zakelijke contacten tussen de impresario's en de studio's versoepeld werden door het feit dat het merendeel van de hoofdrolspelers Joden waren. Juist omdat het gaat om sociale relaties verwacht de lezer een beschouwing over deze gedeelde etnisch-religieuze achtergrond. In het voorwoord geeft de auteur kort aan dat hij 'the Jewish question' bewust terzijde heeft geschoven om zaken niet verder te compliceren en omdat zijn studie, die voortbouwt op zijn promotieonderzoek, zich primair richt op de commerciële basis van sociale relaties. Het blijft echter onbevredigend dat de thematiek nergens in het boek op enige wijze serieus aan bod komt.

Ondanks deze kanttekeningen ben ik van mening dat *Hidden Talent* een aanrader is voor iedereen die in klassiek Hollywood geïnteresseerd is. Het boek geeft een gedegen inzicht in de economische dynamiek van de Amerikaanse filmproductie in de jaren dertig en veertig met enige uitloop naar de naoorlogse periode en overgang naar de grote corporate spelers als MCA (Music Corporation of America) en William Morris. Kemper toont aan de hand van gedetailleerde analyses van de sociale netwerken en onderhandelingspraktijken van Myron Selznick, Charles Feldman, en een aantal kleinere spelers, op overtuigende wijze aan dat het Hollywoodstudiosysteem veel minder rigide en gesloten was dan meestal wordt voorgesteld in de filmhistorische literatuur. Met name voor het toptalent onder de acteurs en regisseurs was er volop ruimte voor onderhandeling, niet alleen over geld maar ook over artistieke zaken zoals zeggenschap over het script en de technische staf. Juist deze aandacht voor de zoektocht van filmsterren en regisseurs naar mogelijkheden om zich artistiek te ontplooien binnen de kaders van het studiosysteem maakt het boek van belang voor

een breder publiek dan alleen economische filmhistorici.

Judith Thisen